

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

Vt Lite Pendente Nil innovetur. Titvlvs V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Si vero dicti Episcopi auti non fuerint huiusmodi suos expulsores, vel eorum consiliarios & fautores dicto modo citare, vel ipsi malitiosè impedimentum præsterint, ne poterint sic citari: licitum sit eisdem Episcopis, ut expulsores, consiliarios, & fautores eisdem diebus aliquibus dominicis vel festivis, cum populus con- venerit ad divina, ut sic facta citatio ad eos pervenire verisimilius a præsumatur, citent vel citari faciant publice in ecclesiis civitatum vel locorum insignium prædictorum, & procedant deinde contra ipsos, si citati taliter statuto ipsis peremptorio termino competenti coram eisdem Episcopis noluerint comparere, ac si citati legitime aliàs extitissent.

Eisdem etiam Episcopis indulgemus, ut inter suos subditos (ne ob defectum iustitiæ dispendium aliquod patiantur) possint in diocesis alienis, in quibus moram traxerint (dummodo per se vel per alium hoc in suis propriis diocesis, facere non audeant, vel non possint) jurisdictionem suam omnimodam exercere. Ita tamen, quod subditi, qui expulsores vel eorum fautores, aut consiliarii non fuerint, ultra duas dietas à sine suæ diocesis non trahantur. Volumus insuper, ut ante omnia à diocesis locorum, in quibus moram traxerint, petant licentiam in præmissis: quam si obtinere nequeverint, procedant nihilominus, prout superius est expressum. Sanè si prædicti Episcopi asseruerint, se non fuisse autos præfatos expulsores, consiliarios, vel fautores, personali- ter, vel ad domum, aut publice (ut præmittitur) in eorum ecclesia cathedrali citare: vel ipsos malitiosè præstitisse impedimentum, ne per eos poterint sic citari, aut quod in suis diocesis jurisdictionem per se vel per alium contra ipsos exercere nequeant, vel non audent: stari super his volumus asserionibus eorumdem. Ipsi districtus injungentes, sub interminatione divini iudicii, ne circa præmissa contra conscientiam quicquam mendaciter aut dolosè asserant vel confingant. Eorundem autem Episcoporum sententias & processus, quos in præmissis casibus, in aliis diocesis duxerint faciendos, denuncient, seu denunciari faciant, per suas diocesis convicini Episcopi, cum ab eis fuerint requisiti. Per præmissa quoque nullum ex transcurso temporis quancunque, vel aliàs quoquo modo locorum diocesis vel aliis quibuscunque jurisdictionem habentibus in locis præmissis, in quibus prædicti Episcopi sic expulsi jurisdictionem (ut prædicitur) e exercere, præjudicium generetur.

DE CAUSA POSSESSIONIS & proprietatis.

TITVLVS III.

CAP. I.

In causa beneficii delata etiam per appellationem ad curiam, utraque pars potest petitorium et possessorium intentare. Et ante causæ conclusionem potest spoliatus suspensio petitorio, vel adversariis, possessorium proseguere. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Vicensi.

CAUSA à beneficii per appellationem ad sedem apostolicam legitime devoluta, tam appellanti, quam appellato licere decernimus, nedum petitorium, sed & possessorium intentare. Et in spoliatis odium ante causæ conclusionem suspendere petitorium à se, & ad adversario intentatum, in solo possessorio procedendo.

^a Al. verisimiliter. ^b Al. nequibunt. ^c Al. præmittitur.
^d Vide Paul. de Cast. consil. 277. lib. 1. & de intellectu, Covarruviam lib. 1. Var. resol. c. 16. num. 13.

DE DOLO ET CONTU- macia.

TITVLVS IV.

CAP. I.

Appellanti ante definitivam, etiam à definitiva, licet ab ipso citato vel non, appellare potest: nisi prima appellatio fuerit irrita manifeste, quo casu non appellat, tanquam manifeste irrita. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Vicensi.

SI ante a definitivam sententiam, à iudice qui appellando recedat, & iudex suæ appellationi non deferens, eo citato, vel etiam non citato ulterius in causa procedens, contra ipsum etiam abente sententiam definitivam promulget, potest idem appellanti à dicta sententia, intra tempus debitum appellare. Nisi ejus prima appellatio esset irrita manifeste.

VT LITE PENDENTE NIL innovetur.

TITVLVS V.

CAP. I.

Si duo litigantes super beneficio moriantur: si uterque in curia, vel solus possidens, vel neutri possidens alter tamen, alter alibi moriente: ad Papam, & in controversi casu ad vicarium spectat collatio, si ad alterum beneficium pertinet. Si autem alter tantum moritur, si superstes, vel alius, cuius successi, alter proseguatur, ex futuro eventu apparebit, ad quem collatio spectat. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Vicensi.

SI duobus in Romana curia, super beneficio collato litigantibus, in eadem curia mori contingat utrumque, collationem huiusmodi beneficium ad Romanum Pontificem: si vero extra dictam curiam, ad ordinarium decernimus pertinere: nisi forsitan aliter eis in dicto beneficio jus haberet. Quod si unum in dicta curia, alterum vero extra mori contingat: si moriens in curia beneficium possidebat, ad Romanum Pontificem: si vero alius, ad ordinarium pertinet collatione prædicta. Neutro autem iporum beneficium possidente, erit Romanus Pontifex, propter suam potestatem peremptivam, in collatione huiusmodi præferendus. Si vero, alter tantummodo, sive possessor, sive petitor, sit superstes, vel alius, cuius interit, collatione nihilominus proseguatur (cum interim beneficium de quo conferri non possit) ad quem collatio eius pertinet, futurus declarabit eventus. Nam si ad defunctum pertinuisse beneficium fuerit declaratum, pertinebit ad Papam, si ille in curia, vel ad ordinarium, si extra curiam sit defunctus. Quod si ad neutrum illud spectasse continebit, ad ordinarium collatio pertinebit. Salva tamen, in præmissis omnibus Rom. Pont. potestate: ad quem ecclesiarum, personatum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum plena & libera dispositio, ex suæ potestatis plenitudine noscitur pertinere.

CAP. II.

Litæ dicitur pendere, quoad hoc, ut nihil debeat innovari, cum citatio legitime pervenit ad partem, vel per eam facti, quam minus pervenit, cum tali expressione, quod potius instrui super quo conveniatur. Ioan. And.

Idem.

CVM lite pendente nihil debeat innovari, litem quoad hoc pendere censemus, postquam à iudice,

^a Not. quod appellari potest ante definitivam, quod est verum indistinctè iure canonico, dum tamen appellatur ex causa rationabilis. cap. de debito. ex. de appell. sed de iure curiæ non appellatur, nisi in certis casibus. Zabarella. compe-

competenti in ea citatio emanavit, & ad partem citatam pervenit: vel per eam factum fuit, quod minus ad eius notitiam perveniret. Dum tamen in citacione predicta talia sint expressa, per quae plenè possit instrui, super quibus in iudicio convenitur.

DE SEQUESTRATIONE POSSESSIONUM & FRUCTUUM.

TITVLVS VI. CAP. I.

Si super beneficio contra ipsius possessorem, qui triennio non possedit in petitorio vel possessorio una definitiva fuerit in curia, etiam si nulla fore ducatur, ipsius beneficii sequestratio per loci ordinarium fieri debet: quam impediens, vel sequestratos fructus occupans, excommunicatus est: & si est de litigantibus, cadit a iure suo, & respicienda. Ioan. Andr.

Idem a.

Ad compescendas litigantium malitias, definitimus, ut una contra possessorem definitiva sententia super beneficio apud sedem Apostolicam, duntaxat in petitorio vel possessorio promulgata, beneficium ipsum, etiam si dignitas, vel personatus existat, & etiam habeat animarum, à possessore huiusmodi (dum à triennio triennio pacifice antes ab eo possessum non fuerit) per loci ordinarium, apud aliquam personam idoneam sequestratur, quae plenam de ipso & debitam curam gerens, id, quod de fructibus ipsius (debitis eiusdem supportatis oneribus) superesse contigerit, illi restituat, qui finalem in causa victoriam obtinebit. Si quis autem sequestrationem huiusmodi impedire, vel fructus sequestratos quoquo modo presumpserit occupare, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto: à qua (nisi impedimento prius amoto, & occupatis per eum fructibus restitutis) nullatenus absolvatur. Et nihilominus, si de litigantibus fuerit, à iure (quod sibi in huiusmodi beneficio, vel ad ipsum forsitan competebat eidem) hoc ipso se noverit cecidisse. Praemissis nedum circa futura, sed etiam circa per appellationem pendencia negotia observandis. Non obstantibus contra praefatam sententiam de nullitate forsan opponatur.

DE PROBATIONIBVS.

TITVLVS VII. CAP. I.

Verba literarum Apostolicarum, quibus Papa proprium saltura narrat, plene probant, si super illis gratia vel inuito Papa fundatur. Ioan. Andr.

Clemens V. in Concilio Viennensi.

Literis nostris, quibus nos dignitates quaslibet seu beneficia collationi nostrae, vel sedi Apostolicae reversasse, aut resignationem beneficii alicuius recepisse, vel recipiendi potestatem alicui commisisse, vel aliquem excommunicasse, seu suspendisse, seu aliquem capellanum nostrum vel familiarem fuisse, vel alia similia, super quibus gratia, vel intentio nostra fundatur, fecisse narramus, censemus super sic narratis fidem plenariam adhibendam. Volentes ad praeterita & pendencia (etiam per appellationem) negotia hoc extendi.

DE TESTIBVS.

TITVLVS VIII. CAP. I.

Per testes Christianos convinci possunt Iudaei & Sarraceni, non ob-

a In uno manuscripta habetur. b Vid. c. commissi. de elec. in 6. not. Bart. & moderni in l. Celsus. ff. de usucap. Funt.

stantibus contrariis privilegiis Regum & Principum: quibus si manentur, subtrahitur illis Christianorum commercium. Ioan. Andr.

Clemens V. in concilio Viennensi.

Cum Iudaei quidam & Sarraceni (sicut accepimus) quoddam super civilibus aut criminalibus: convinci per Christianos non possint, se privilegiis Regum & Principum tueantur (quia id nedum iuri contrarium, sed & Christianae religioni opprobriosum est quamplurimum & adversum) Reges eisdem & Principes a in Domino exhortamur, ne concedant huiusmodi de cetero privilegia, vel servent aut servare permittant etiam jam concessa. Quod si Iudaei, aut Sarraceni privilegiis talibus uti praesumpserint, Christianorum communitio eis subtrahatur, sic, quod Christiani ab eorum abstinere communitio censura ecclesiastica (si opus fuerit) compellantur.

CAP. II.

Publicatis attestacionibus, testes produci non possunt (etiam in causa appellationis) super eisdem articulis vel articulis contrariis. Ioan. Andr.

Idem.

Testibus rite & receptis, & eorum attestacionibus publicatis, sicut non licet super eisdem vel directio contrariis articulis alios vel eosdem testes in principali causa producere, sic non debet in appellationis causa licere. Cum non minus in appellationibus, quam in principali causa subornatio sit timenda.

DE IVREIVRANDO.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Iuramenta, quae Romana ecclesia praestant Romani Principes, fidelitatis existunt. Ioan. Andr.

Clemens V. in concilio Viennensi.

Romani Principes, orthodoxae fidei professores, sanctam Romanam Ecclesiam, cuius caput est Christus Redemptor noster, ac Romanum Pontificem eiusdem Redemptoris vicarium, fervore fidei, & clara devotionis promptitudine venerantes, eidem Romano Pontifici, à quo approbationem personarum, ad imperialis celsitudinis apicem assumendae, necnon unctioem, consecrationem, & Imperii coronam accipiunt, sua submittere capita non reputant indignum, seque illi, & eidem ecclesiae, quae à Graecis Imperium transtulit in Germanos, & à qua ad certos eorum Principes ius & potestas eligendi Regem in Imperatorem postmodum promovendum pervenit, adstringere vinculo iuramenti, prout tam mos observationis antiquae, temporibus novissimis renovata, quam forma iuramenti huiusmodi sacris inserta canonibus manifestant. Dudum sane inter quondam Henricum Imperatorem, tunc Romanorum Regem, & charissimum in Christo filium nostrum Robertum Siciliae Regem, gravi discordia suscitata: Nos multis gradibusque periculis, quae exinde proventura verisimiliter timebantur, intendentes celeri & opportuno remedio obviare, quibusdam ex fratribus nostris sanc. Rom. eccl. Card. existentibus tunc in urbe pro reformanda pace, & solidanda concordia inter Reges eosdem literas nostras, & solidanda concordia inter Reges eosdem literas nostras, sub certa forma duximus destinandas: inter alia inserentes in eis, quod cum ipsi Reges eiusdem ecclesiae specialissimi filii, sibi iuramento fidelitatis, & aliis multipliciter essent adstricti, ipsius ecclesiae debeant esse promptissimi defensores:

a Qui debent Iudaeos punire: vid. l. si quis in hoc genus. C. de Episc. & cler. & gl. in ca. Iudaei. ij. de Iud. Font. b Vid. l. prim. §. ad eum adilem. ff. de adil. edict. & l. apud eum. §. Imperator. ff. de manum. c ad Imperatores.

